

Дослідження

«СТАН ІНФОРМУВАННЯ І ЗАЛУЧЕННЯ ЖИТЕЛІВ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

(листопад - грудень 2022р.)

Проєкт PROSTO «Підтримка доступності послуг в Україні»

м.Київ, 20 листопада 2023 р.

Завдання проєкту PROSTO у сфері інформування і залучення

Проєкт PROSTO «Підтримка доступності послуг в Україні», фінансується Урядом Швеції через Шведське агентство міжнародного розвитку Sida та реалізується компанією SALAR International (дочірня компанія Шведської асоціації місцевих влад та регіонів SALAR) в Україні у 2021-2024 роках.

Проєкт фокусується на підтримці реформи децентралізації, посилення потенціалу місцевих органів влади надавати послуги на благо жителів України.

Така доступність послуг неможлива без належного інформування, комунікації та залучення жителів громад до прийняття рішень.

Окремий напрям роботи експертів проєкту PROSTO – посилення здатності громад в умовах воєнного стану інформувати про послуги та залучати жителів до демократичних процесів, враховуючи, зокрема, інтереси вразливих категорій населення, ВПО.

Проєкт PROSTO спільно з Всеукраїнською асоціацією ОТГ провели дослідження стану інформування і залучення жителів громад в умовах воєнного стану.

В анкетуванні взяли участь **156 респондентів** - представників органів місцевого самоврядування зі **131 громади**, відповідальних за інформування та комунікацію в громадах.

Метою дослідження було з'ясування потреб та проблемних аспектів інформування і залучення громадян до демократичних процесів у громадах, взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів місцевого самоврядування у період воєнного стану.

Завдання дослідження:

- прослідкувати, як вплинув воєнний стан на процеси інформування і залучення громадян на рівні територіальних громад;
- яка потреба є в органів місцевого самоврядування в удосконаленні наявних або впровадженні нових інструментів інформування та залучення.

Об'єкти дослідження:

- спеціалісти з інформування та залучення органів місцевого самоврядування, інші особи, які відповідають за комунікації у громадах, та фахівці, які виконують суміжні функції;
- географія дослідження: невеликі міські, селищні, сільські територіальні громади

Метод дослідження: опитування представників ОМС – інтернет-анкетування.
Спосіб заповнення анкети – самозаповнення.

Спосіб поширення анкети: розсилка електронною поштою, соціальні мережі, сайт та сторінка Фейсбук Проекту PROSTO.

Період опитування: з 01 листопада по 01 грудня 2022 року.

В опитуванні взяли участь представники **21 області** України:

Вінницька - 11, Дніпропетровська - 15, Донецька - 6, Житомирська - 7, Закарпатська - 7, Запорізька - 1, Івано-Франківська - 5, Київська - 15, Кіровоградська - 4, Львівська - 3, Миколаївська - 5, Одеська - 14, Полтавська - 8, Рівненська - 6, Сумська - 8, Тернопільська - 6, Харківська - 5, Хмельницька - 13, Черкаська - 8, Чернівецька - 4, Чернігівська - 5.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ІНФОРМУВАННЯ ЖИТЕЛІВ ГРОМАДИ. ТОП-5 КАНАЛІВ КОМУНІКАЦІЇ

- 1 Офіційний сайт 96%
- 2 Офіційна сторінка у соцмережах, наприклад, Facebook 90%
- 3 Групи/чати у Viber, Телеграм, Facebook чи WhatsApp 72%
- 4 Публікації новин та важливої інформації у місцевих друкованих ЗМІ 49%
- 5 Розповсюдження друкованих матеріалів (листівки, брошури, постери тощо) 46%

ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ВАЖЛИВИХ РІШЕНЬ (1)

1 Громадські слухання 72%

2 Проведення круглих столів,
конференцій, робочих груп тощо 50%

3 Консультації з громадськістю 48%

4 Загальні збори 46%

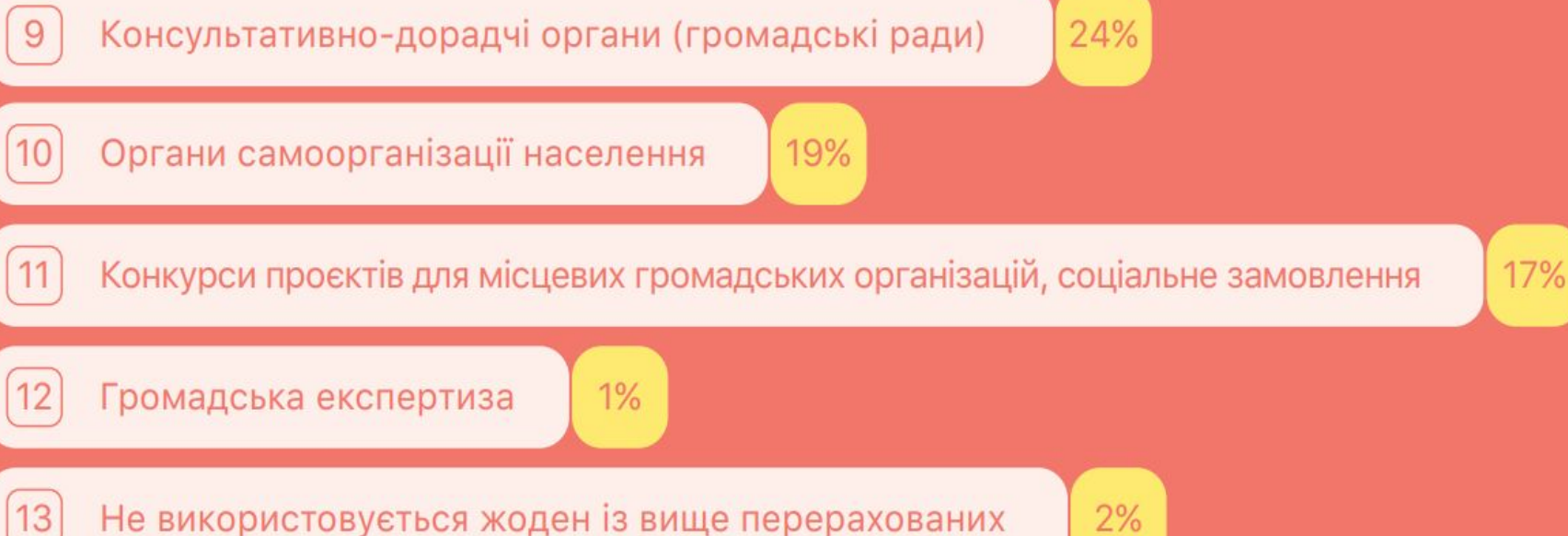
5 Електронні петиції 37%

6 Місцеві ініціативи 30%

7 Бюджет участі 28%

8 Різні форми опитування (електронні опитування, скриньки відгуків та пропозицій тощо) 27%

ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ВАЖЛИВИХ РІШЕНЬ (2)

ЗМІНА СИТУАЦІЇ У ГРОМАДАХ У СФЕРІ ІНФОРМУВАННЯ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

PROSTO
Підтримка доступності послуг в Україні

ОТГ
ВСЕУКРАЇНЬКА
АСОЦІАЦІЯ

- 1 Ситуація у сфері інформування та залучення суттєво не змінилася 26%
- 2 ОМС почали активніше поширювати інформацію через соціальні мережі, створювати нові канали комунікації в соц. медіа 12%
- 3 Збільшення кількості фейків та поширення інформації з сумнівних джерел серед жителів громад 10%
- 4 Частково або повністю припинили роботу сайтів та офіційних сторінок органів влади 8%
- 5 Не проводять громадських слухань, круглих столів, зборів громадян, відмовилися від бюджету участі 6%

Серед інструментів участі, про які представники громад хотіли б дізнатися більше:

- бюджет участі (16%);
- громадська експертиза (15%);
- електронні петиції (12%);
- конкурси проєктів для місцевих громадських організацій, соціальне замовлення (11%);
- органи самоорганізації населення (10%).

Тенденції та висновки

Суттєвих обмежень зазнали інструменти залучення жителів до процесів ухвалення рішень. Особливо це стосується тих інструментів, які передбачають проведення зборів громадян - громадських слухань, загальних зборів чи навіть круглих столів для обговорень.

Відповідно до частини першої статті 19 Закону України "Про правовий режим воєнного стану" передбачається заборона проведення страйків, масових зібрань та акцій.

Відповідно велика частина органів місцевого самоврядування трактує цю норму як пряму заборону на проведення будь-яких зборів жителів, включаючи і механізми залучення до вирішення місцевих питань.

Постанова КМУ від 09.06.2021 р. N590 “Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану” призупинила реалізацію успішного інструменту залучення мешканців - громадського бюджету.

Один з найуспішніших механізмів місцевої демократії - **бюджет участі** сьогодні майже не реалізується в громадах.

Лише окремі громади відновлюють бюджет участі враховуючи нові законодавчі реалії.

ЛУЦЬКА МІСЬКА РАДА

БЮДЖЕТ УЧАСТІ 4.5.0.

Проекти задля перемоги України!

250 000 грн - вартість проекту	1-30 вересня - подача проектів
3,5 млн грн - бюджет конкурсу	1-31 жовтня - голосування

Підтримай сили безпеки і оборони!

Деталі: <https://www.lutskrada.gov.ua/pages/bu>

Зростає значення **електронних інструментів залучення громадян** до вирішення питань місцевого значення.

Крім петицій, в онлайн можна перенести проведення громадських слухань, загальних зборів, проведення круглих столів, конференцій, роботу консультативно - дорадчих органів (громадських рад чи експертних комісій).

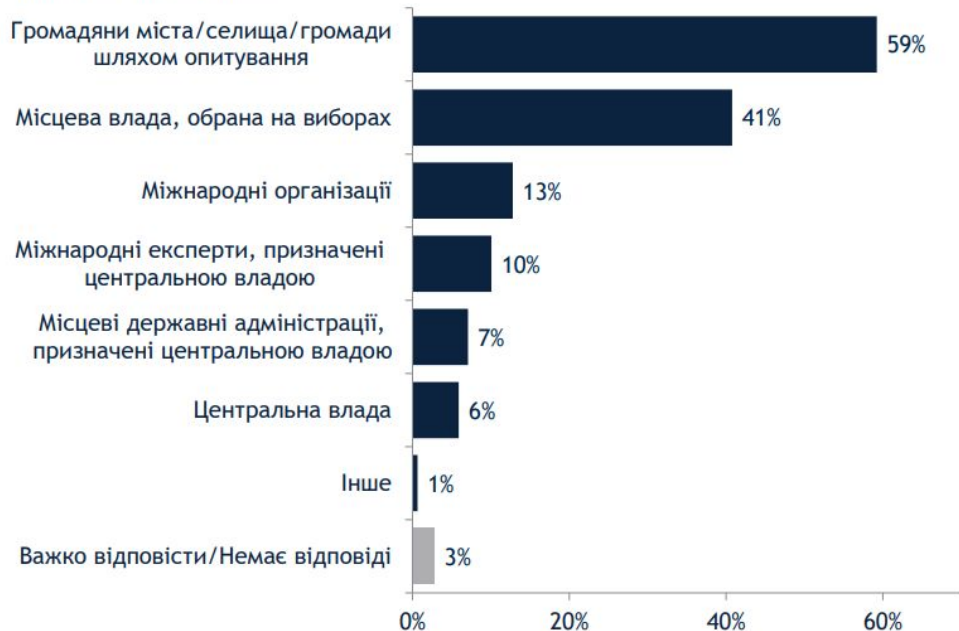
Такі форми вимагають додаткового впорядкування в нормативних документах громад, зокрема, Статутах та окремих положеннях.

РОЛЬ ЗАЛУЧЕННЯ ЖИТЕЛІВ В КОНТЕКСТІ ВІДБУДОВИ ГРОМАД

На Вашу думку, хто має визначати пріоритетні напрямки реконструкції Вашого міста/селища/громади?

(До двох відповідей)

Опитування проведене Соціологічною групою «Рейтинг» у вересні 2023 р.

Вивчення громадської думки щодо планування відбудови

Широкий процес вивчення громадської думки щодо відновлення постраждалих об'єктів соціальної інфраструктури, планування відбудови громад за принципом «відбудувати краще, ніж було».

Громадська участь – це комплекс дій і методів участі громадян у визначенні та розв'язанні їхніх проблем.

Це підхід, який дає змогу враховувати соціальні чинники у плануванні, а також зменшувати соціальні, політичні ризики у процесі ухвалення та реалізації рішень.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

www.prosto.in.ua